

Mensen met autisme denken veel vaker aan zelfdoding

Risicofactor • Mensen met autisme overwegen veel vaker om uit het leven te stappen dan de gemiddelde Nederlander. Velen hadden plannen of deden een poging.

Maurice Timmermans
redactie binnenland

Dat suïcidaliteit onder mensen met autisme veel vaker voorkomt dan in de algemene bevolking, is niet nieuw. Wel dat een onderzoek nu veel hogere cijfers oplevert dan tot nu toe bekend. Het nieuwe onderzoek is van het Nederlands Autisme Register, dat ruim 1164 mensen met autisme vragen voorschotelde over suïcidale gedachten en gedrag (plannen maken en pogingen doen). Het is de eerste Nederlandse studie hiernaar, deze maand gepubliceerd in het wetenschappelijk vakblad *Autism*. Van de ondervraagde mensen met autisme

80%

van de ondervraagde mensen met autisme heeft ooit gedacht aan levensbeëindiging

8%

van de Nederlandse bevolking als geheel heeft weleens dat soort gedachten

blijkt 80 procent er weleens over gedacht te hebben om een einde aan het leven te maken. Voor de bevolking als geheel is dat 8 procent.

Jaël van Bentum, onderzoeker en docent aan de Universiteit Utrecht, noemt de uitkomsten 'alarmerend'. Vooral omdat de helft van de deelnemers die weleens aan zelfdoding heeft gedacht, ook een plan heeft gemaakt of daadwerkelijk een poging heeft ondernomen. "Ze zijn er dus actief mee aan de gang gegaan."

Die kans blijkt groter naarmate mensen meer autistische trekken vertonen. Vooral het constante piekeren (rumineren) kan volgens Van

Bentum riskant zijn, zeker als dat zich richt op suïcide. "Je kunt dan het gevoel krijgen dat je klem zit en dat er geen andere uitweg meer is."

Andere risicofactoren overlappen met die in de algemene bevolking, zoals bijkomende psychiatrische stoornissen en eenzaamheid. Dat mensen met autisme eenzaamheid verkiezen boven gezelschap noemt Van Bentum een misvatting. "Vaak verlangen ze evengoed naar vriendschappen en een relatie, maar lukt dat niet altijd."

Opvallend is dat mannen en vrouwen met autisme evenveel suïcidale gedachten en gedrag laten zien, terwijl mannen in de totale bevolking hoger scoren. "Vrouwen met autisme zijn meer dan mannen geneigd hun autistische trekken te camoufleren, blijkt uit studies. Ze verbergen zichzelf, wat veel energie kost en suïcidaal gedrag in de hand kan werken."

Ook hebben vrouwen meer behoefte aan sociaal contact dan mannen. En raken daardoor vaker teleurgesteld en gefrustreerd, als het op niets uitdraait. Dat ligt niet per se aan deze vrouwen, zegt Van Bentum, maar ook aan mensen zonder autisme, die moeite hebben om de juiste toon te vinden. "We spreken van een zogeheten *double empathy problem*."

De studie van het Nederlands Autisme Register, opgericht door de Nederlandse Vereniging voor Autisme en de Vrije Universiteit Amsterdam, is niet geheel representatief voor alle mensen met autisme. Dat komt onder meer doordat het aantal vrouwen oververtegenwoordigd is, en het aantal mensen met een praktische opleiding ondervertegenwoordigd. Wel biedt het onderzoek een waardevolle indicatie. Uit internationale studies rijst een wisselend beeld op, zegt Van Bentum. De percentages van suïcidaliteit onder mensen met autisme variëren van 4 tot 66.

In de preventie is nog een slag te maken, valt in het wetenschappelijke artikel te lezen. Te veel wordt er ingezoomd op de algemene risicofactoren en te weinig op de specifiek autistische trekken. "Veel mensen met autisme hebben het gevoel dat ze er niet bij horen. Dat kun je met therapie ook nog eens goed aanpakken."

Hoeveel Nederlanders met autisme zich daadwerkelijk jaarlijks van het leven beroven, is volgens Van Bentum niet bekend. In de gehele bevolking ligt dat cijfer in de afgelopen jaren rond de 1900.

Praten over suïcide kan anoniem bij 113 Zelfmoordpreventie: chat via www.113.nl, bel 113 of bel gratis 0800-0113

President Vladimir Poetin bezoekt een hangar in de Russische stad Kazan. FOTO AFP

EU gaat nieuwe sancties tegen Rusland instellen

Navalny • De Europese Unie gaat weer nieuwe strafmaatregelen tegen Rusland invoeren. De Verenigde Staten zijn dat ook van plan.

Koos Schwartz
redactie duurzaamheid&economie

De Europese Unie is het eens geworden over nieuwe sancties tegen Rusland. De strafmaatregelen treffen ook bedrijven buiten Rusland die onderdelen en technologieën leveren aan de Russische oorlogsindustrie. Daaronder vallen ook Chinese firma's. Ook Noord-Korea krijgt met nieuwe sancties te maken.

De EU presenteert de maatregelen een kleine week na het overlijden van de Russische oppositieleider Aleksej Navalny. Ze moeten op 24 februari van kracht worden. Dan is het precies twee jaar nadat Rusland Oekraïne binnenviel.

Ambassadeurs van de EU-landen werden het woensdag eens over de nieuwe maatregelen. Het is de dertiende keer dat de EU met een sanctiepakket tegen Rusland komt. Formeel moeten de EU-ministers het besluit nog bekrachtigen, daarna moeten de lidstaten dat nog doen. Het kan dus zijn dat de lijst met sancties nog veranderingen ondergaat. Met name Hongarije staat kritisch tegenover maatregelen die Rusland pijn moeten doen.

Vrijwel zeker komt de Amerikaanse president Joe Biden komende vrijdag ook met nieuwe sancties tegen Rusland. Hij wil naar verluidt de import van Russische

metalen als aluminium en nikkel beperken.

Opvallend is dat de EU bedrijven wil verbieden om zaken te doen met een tiental niet-Russische bedrijven die leveren aan de Russische oorlogsindustrie. Volgens persbureau Bloomberg zitten daar voor het eerst bedrijven bij op het Chinese vasteland. Het zou gaan om drie Chinese firma's. Ook een (nog onbekende) onderneming uit India staat op die lijst, meldt Bloomberg.

Namen van de bedrijven in kwestie zijn nog niet bekendgemaakt. Ook over de nieuwe sancties tegen Noord-Korea zijn nog geen details bekend. Dat land levert volgens de EU artillerie en raketten aan het Russische leger.

Verder komen er meer restricties voor de export van chips en elektronica die gebruikt kunnen worden in de Russische wapenindustrie. Volgens Bloomberg wil de EU ook de naleving van al lopende sancties

tegen Rusland afdwingen. Die zijn tot nu toe lang niet altijd effectief.

Zo constateerde Rusland-deskundige Bob Deen van instituut Clingendael woensdag in *Trouw* dat er nog steeds elektrische componenten van westerse bedrijven in Russische wapens terecht komen. Via landen als Turkije, Kazachstan en Kirgizië komen producten en materialen die onder de sancties vallen vaak toch Rusland binnen. Deen: "De sancties zijn niet waterdicht en een heel groot deel van de wereld doet er niet aan mee."

De EU heeft al twaalf keer eerder sancties tegen Rusland ingevoerd. De meest bekende is het verbod op de import van Russische olie en steenkool. Maar ook staal, ijzer, cement, asfalt, koperdraad, hout, papier, synthetisch rubber, plastic en cosmetica uit Rusland – om maar een aantal producten te noemen – komen de EU in principe niet in. Tien grote Russische banken zijn uitgesloten van het Swift-systeem, dat betalingen van banken in goede banen leidt. Het EU-luchtruim is gesloten voor Russische vliegtuigen en Russische schepen mogen Europese havens niet in.

Logischerwijze is ook de export van wapens en wapenonderdelen verboden. Zo'n verbod is er ook op de export naar Rusland van chemische stoffen, lithiumbatterijen en andere goederen die de industriële capaciteit van Rusland kunnen versterken.

Op de import van Russische gas is geen verbod, al is de import wel sterk afgenomen. Daartegenover staat dat de Europese Unie na de Russische inval in Oekraïne wel meer vloeibaar gas (lng) uit Rusland importeert. Vooral België en Spanje doen dat volgens onderzoeksbureau IEEFA.

ADVERTENTIE

Thermaalbad Arcen

- Parkhotel Bad Arcen, Limburg
- 1 nacht incl. ontbijt, wifi en parking
- Incl. toegang tot Thermaalbad Arcen
- Betaal bij aankomst!

- **3 dgn Achterhoek + diner**
- 4* Fletcher Hotel Frerikshof, Winterswijk
- 2 nachten incl. ontbijt, wifi en parking
- 1x diner (hoofdgerecht) + zwembad

Zoweg.nl/krant of 0900-9693 70 cpg
Totaal prijs o.b.v. 2 personen en beschikbaarheid, incl. reserveringskosten en city tax

